

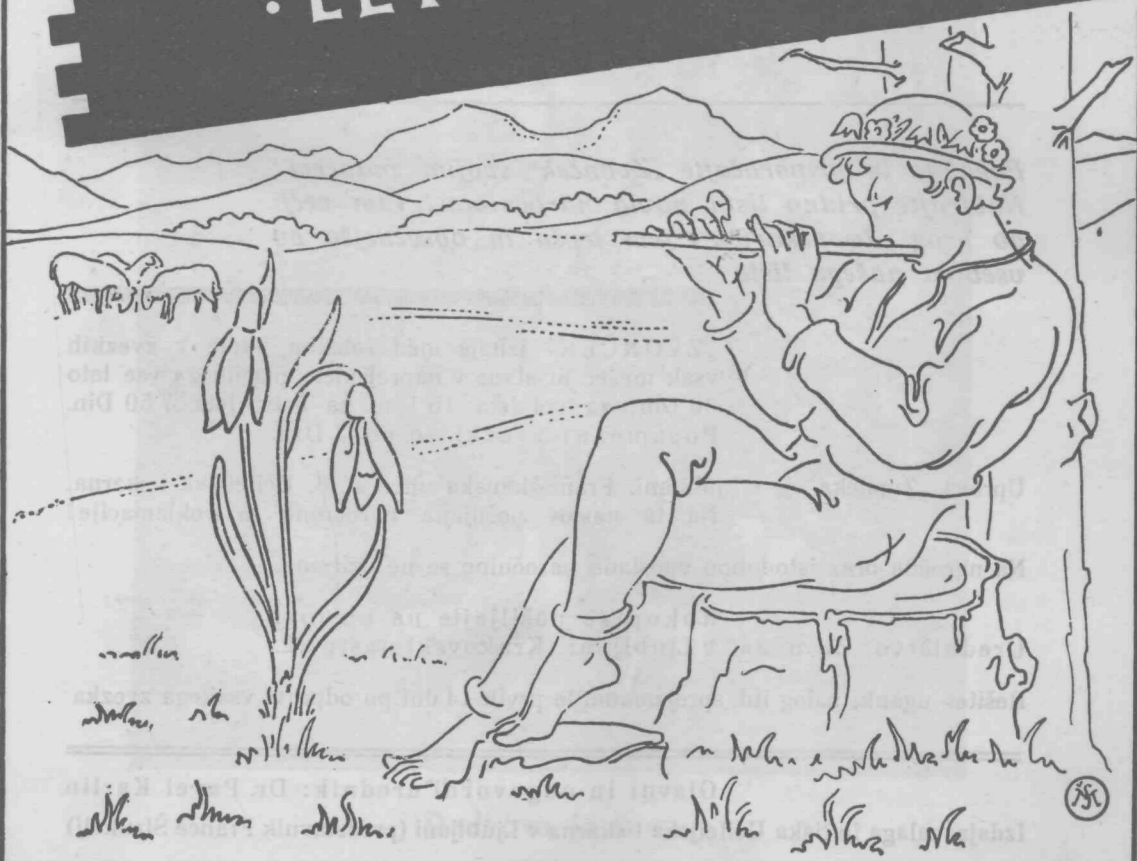
• POŠTNINA • PLAČANA •
• V • GOTOVINI •

Ivonček

♦ 1936 ♦ 1937 ♦

• LETO • XXXVIII •

* IZHAJA MESEČNO * LETNA NAROČNINA : DIN. 30' - *

Vsebina četrtega zvezka

	Stran
1. Ferdinand Premru: Dedkove jaslice. Fotogr. posnetek	73
2. Vinko Bitenc: Sreča v samoti. Božična povest	74
3. Božič. Pesmica s sliko	79
4. Lojze Koželj: Angelčki praznujejo božič	80
5. Maščevanje božičnih drevesc	82
6. Marijana Željeznova-Kokalj: Svetovni potepuhi — Frkolinček, Martinček in Pavlinček — pri teti Dolgouhi. Ilustrira Francè Podrekar	83
7. Četrti modri iz Jutrove dežele. Po angleški legendi	85
8. J. Vojnik: Sveti večer v strelskih jarkih	87
9. Anton Ingolič: Trije dečki — trije junaki. Povest. Ilustrira Mirko Šubic	88
10. Mi trije kralji... Risba	91
11. Polička športnega strička	92
12. Božič v zemljepisju	93
13. Aleksander Peterca: Sveti večer z gozdarjem Kotarjem	94
14. Deček med smrečicami	95
15. Naš slovarček tujk	96
16. Iz mladih peres. Milena Strunova: Božična. Pevček I.: Emilu Adamiču	96
17. Zastavice za brihtne glavice. Nagrade.	Tretja stran ovitka.
18. Stric Matic s košem novic	Četrta stran ovitka.

***Pokažite in priporočajte „Zvonček“ svojim znancem!
Nabirajte pridno listu novih naročnikov! Čim večji
bo krog „Zvončkarjev“, tem lepša in obsežnejša bo
vsebina našega lista!***

„ZVONČEK“ izhaja med šolskim letom v zvezkih vsak mesec in stane v naprejšnjem plačilu za vse leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za četrť leta 7·50 Din. Posamezni zvezki so po 3 Din.

Uprava „Zvončka“ je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, Učiteljska tiskarna. Na ta naslov pošiljajte naročnino in reklamacije!

Na naročila brez istodobno vposlane naročnine se ne oziramo.

Rokopise pošiljajte na naslov:
Uredništvo „Zvončka“ v Ljubljani, Krakovski nasip 22.

Rešitev ugank, nalog itd. sprejemamo le prvih 14 dni po odpravi vsakega zvezka

Glavni in odgovorni urednik: Dr. Pavel Karlin
Izdaja, zalaga in tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani (predstavnik Francè Štrukelj)

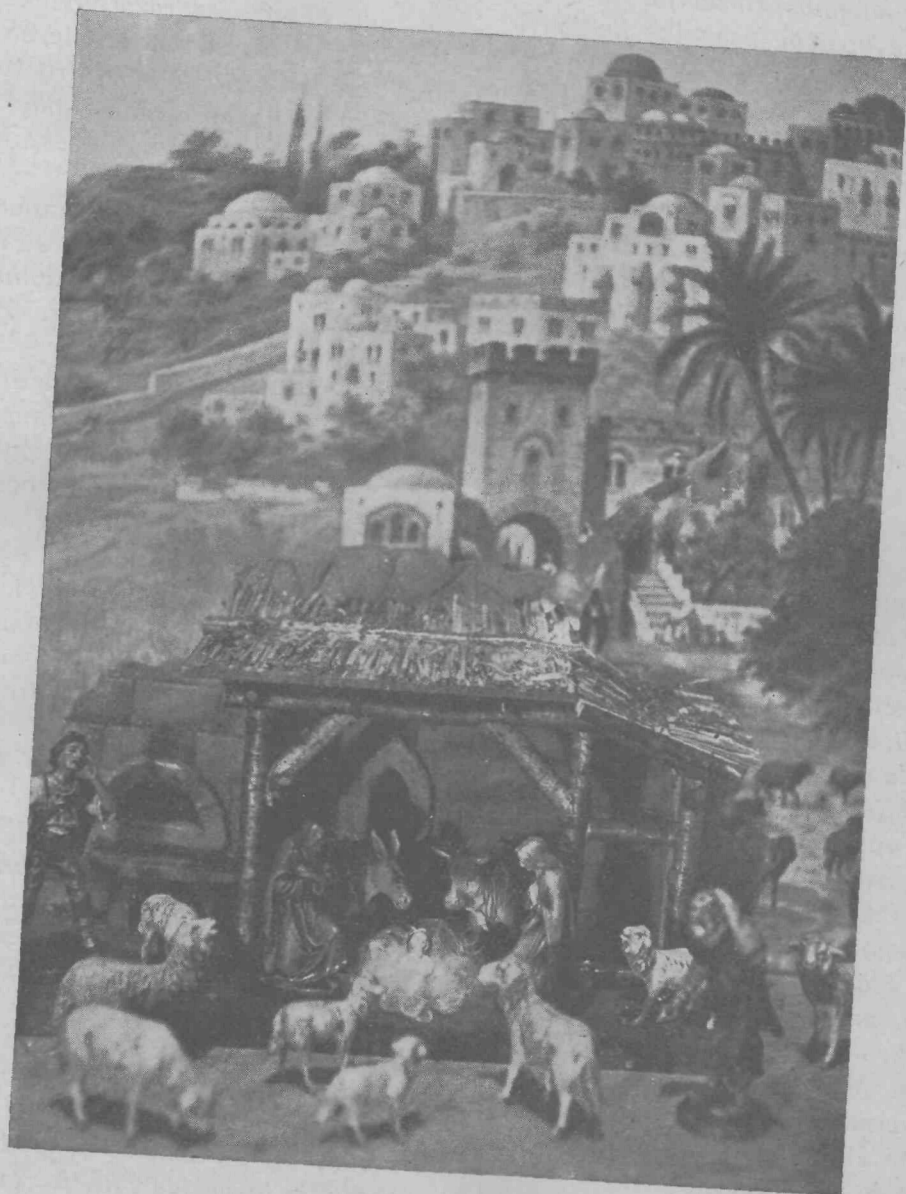
ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA MLADINO

LETO 38

* DECEMBER 1936

* ŠTEV. 4

Dedkove jaslice

Sreča v samoti

(Božična povest)

Še nikoli se Osojnikov Mihej ni s tako vnemo pripravljaj na bližajoče se božične praznike kakor tisto leto.

Že tri tedne pred Božičem, še preden je zapadel sneg, je prinesel iz gozda mahu in brezovega lesa, iz katerega je nameraval stesati hlevček za nove jaslice.

Tiste stare, ki so pri hiši že Bog ve od kedaj in jih je najbrž napravil še Mihejev praded, niso za nobeno rabo več. Zaprašen, polomljen hlevček sameva za opazem na podstrešju, iz lipovine grobo izrezljani pastirci so vsi luknjičasti, razjedeni od črva in obledeli; ne pozna se jim več, da so bili nekoč živo pobarvani.

Zato se je Mihej odločil, da steše popolnoma nov hlevček. Pastirčke, Jožefa, Marijo, Jezuščka, volička in oslička -- vse to pa mu bo preskrbela sestra Lena, ki služi v mestu. Obljubila je Miheju v pismu, kjer je obenem sporočila, da pride o praznikih za nekaj dni domov.

Oh, kako težko že vsi čakajo Lene!

Oče, ki je vse leto brez dela, mati, zmeraj vsa bolehná, od samih skrbi, od vsega hudega upognjena, in Mihej, dvanajstleten deček, ki zaradi zasneženih potov, zlasti pa še zato, ker nima čevljev, niti v šolo ne more.

Ko pride Lena, bo veselje v hiši. Pastirčke bo prinesla, darila za Mi-

heja, za mater in očeta in še denarja povrhu.

V mali samotni bajti z majhnimi okni bo zavladala sreča. Vse gorje bo pozabljeno, revščina se bo umaknila vsaj za nekaj dni prazničnemu božičnemu razpoloženju.

Take lepe misli so rajale po Mihejevi glavi, ko je v slabo zakurjeni sobi žagal brezov les, rezal količke, jih primerjal in zabijal v pripravljeno deščico. Delo je šlo hitro izpod rok, kmalu so dobili količki slamnato streho, podoba hlevčka je postajala čedalje bolj očitna.

A vendar je Mihej pri svojem delu pogrešal očeta, ki ga vprav ta dan pred božičem ni bilo doma. Odšel je bil v bližnji trg za služkom.

»Nemara se bo našlo kaj, če drugega ne, bom pa sneg odkidaval,« je dejal ženi, preden se je napotil.

A Mihej bi rad povprašal očeta o tem in onem, posvetoval se z njim, kakšen hlevček bi bil lepši, tak, kakršnega imajo v cerkvi, ali pa tak, ki je bil lansko leto razstavljen v izložbi pri trškem trgovcu.

Mati mu ni vedela kaj svetovati. Dejala je samo:

»Naredi takšnega, da bo Leni všeč.«

Osojnica je venomer mislila na hčerko. Komaj štirinajstletna je morala Lena že služiti v mesto. Odtujila se je materi, očetu, med tujimi ljudmi je skoraj pozabila na domačo govorico.

Kadar je prišla domov, je le s težavo govorila materinščino. Toda prinesla je denarja, s svojim skromnim zaslužkom je podpirala roditelja in bratca Miheja. Tako je mati v najhujši sili imela vsaj za

sol, za koruzno moko in včasih za kakšno četrť kilograma sladkorja.

Vendar jo je bolelo srce, marsič katero solzo si je otrla naskrivaj, ko je mislila na svojega otroka, edino hčer, ki je kmalu ne bo več razumela in se bo nemara nekoč še materinega jezika sramovala.

Mož jo je potolažil:

»Ne misli na to. Saj vidiš, da drugače ne kaže. Lena je pameten otrok, nikoli ne bo pozabila na svoj dom.«

Tako je rekel Osojnik, a bilo mu je samemu grenko v duši.

Mihej pa vsega tega še ni razumel. On si je želel le to, da bi sestrice Lena še dolgo služila in bi čim česče prihajala domov; zakaj nikoli ni prišla praznih rok, temveč je Miheju zmeraj prinesla kakšnih dobrih sladkih stvari, ali pa vsaj belega kruha.

Razumljivo je zategadelj, s kakšno nestrpnostjo je Mihej pričakoval božične praznike. Mimo vseh dobrot, ki se jih je nadejal od sestrice, se je veselil tudi tega, kaj vse mu bo Lena pripovedovala o mestu, o lepih izložbah, polnih igrač, in še o marsičem. Tako osamljenega se je čutil v samotni koči, sredi zasneženih ravni, zlasti še zato, ker ni mogel v šolo.

Oče in mati sta bila zmeraj tako resna, od teže večnih skrbi zaprta sama vase, da se Mihej z njima ni mogel tako od srca pogovoriti kakor z Leno.

Z nekako skrbjo je dokončaval hlevček. Bog ve, če bo Leni všeč? In če bodo pastirčki, Jožef in Marija pa Jezušček, ki jih bo prinesla Lena — če bodo ravno pravi, ne preveliki, ne premajhni.

O vsem tem je razmišljal Mihej in čedalje bolj ga je bolela glava. Že zadnjič, ko je ves premražen, v slabih očetovih škornjih prišel iz gozda, ga je pričelo boleti v grlu. A danes ga je silil kašelj, zdaj ga je kuhala vročina, zdaj ga je spet mrazilo. Bil pa je tako zaverovan v svoje delo, da se ni dosti zmenil za to.

A glava ga je bolela zmeraj bolj. Temnilo se mu je pred očmi, količki, kladivo in druge priprave, ki jih je rabil, so se mu videle v dvoje.

Nič več ni mogel delati. Zlezal je za peč, a hlevček je ostal nedotaknjen.

Tresla ga je mrzlica, da je šklepetal z zobmi. Mati ga je vsa zaskrbljena zaodela z očetovo ponošeno suknjo in nametala nanj cunj, kar jih je bilo pri hiši. Potem je poiskala v predalu kuhinjske omare prgišče lipovca in mu ga skuhalo.

Ko je Mihej popil grenek čaj, je zaspal. A spanje mu je bilo nemirno, polno blodnih sanj.

Videl je svoj hlevček, ves v zlatem sijaju. V jasliah je ležalo Dete, okrog in okrog so stali in klečali pastirčki, se priklanjali in molili novorojenca. Odnekod je prihajala godba, in petje, tako milo, da se je Miheju tajalo srce. Nenadno pa je vse izginilo. Pred Mihejem se je prikazal obraz sestrice Lene, z objokanimi, žalostnimi očmi.

Mihej je zajokal in se zbudil iz sanj.

*

V istem času je po ulicah bližnjega mesta hodila drobna sedemnajstletna deklica s culo v roki. Bila je Osojnikova Lena.

Če bi ji kdo natančno pogledal v obraz, bi videl, da ima objokane oči. In žalostna je bila Lena, tako žalostna. Kako bi ne bila! Ta dan pred božičem, ko se je že veselila da pojde domov, da s svojimi prijhranki kupi pastirčke za Miheja, a ostalo da materi in očetu za božično darilo — jo je gospa odslovila iz službe.

Pa zakaj — zakaj?

Lena si skoraj ni vedela odgovora. Zaradi tiste malenkosti, ki jo je prav za prav zagrešil razposajeni domači sinček, sedemletni Fric, je morala ona od hiše. Posebno prijazni že tako niso bili z njo nikoli, ne gospa, ne gospod, to je Lena začutila že takoj prve dni, ko je nastopila službo hišne. Nemara zato, ker ni razumela jezika. No, sčasoma se je privadila tuji govorici popolnoma in je celo pozabljala na materin jezik. Če bi včasih ne pokramljala s kuharico, ki je bila njena rojakinja, bi se bila docela odvadila domači govorici.

Mogoče prav to gospe ni bilo všeč, zakaj kuharica je odšla že čez nekaj mesecev po tem, ko je prišla Lena.

Od tedaj je gospa sama kuhala, a za Leno so se začeli dnevi, polni muk in samozatajevanja.

Gospa je bila od sile nataknjena, nobene reči ji Lena ni naredila po volji.

A deklica je potrpežljiva; zavoljo svojih domačih, ki jih je trla revščina, je prenesla vse zmerjanje in celo psovke, ki jih je bila včasih deležna.

Ta dan sta prišli na obisk dve imenitni gospe

Lena se je po večini sukala v kuhinji, ker gospa ni utegnila. Zadolvoljna, da ji gre delo vse tako lepo po sreči, je tiho zapela veselo domačo pesmico.

Mali Fric se je igral na hodniku.

Pritekel je v kuhinjo in zaklical:

»Lena, mama ne pusti peti čušovskih pesmi.«

Potem se je zasmeljal imenitnim besedam in se iz nagajivosti zakašdil Leni pod noge. Lena je baš držala v roki dragoceno porcelanasto posodo, ki ji je pri tem zdrknila iz rok.

Pritajeno je kriknila in prebledela. In tedaj je že pridrvela gospa. Prijela se je za glavo in zakričala:

»Nebeški Bog! Najdragocenejšo posodo, kar sem jih imela, si mi razbila. Kaj takega!«

»Mami,« se je oglasil Fric, ki je potuhnjeno stal ob vratih, »prepovedane pesmi je pela Lena, jaz pa sem...«

»A tako?« se je od jeze vsa rdeča gospa spet obrnila k Leni. »Še zmeraj me ne ubogaš? Takoj lahko odideš — ne maram kravjih dekel.«

Lena se ni mogla več premagovati.

»Fantek je kriv, ne jaz,« je skoraj trdo odgovorila. »No, Fric, le povej kako je bilo.«

A Fric je trdovratno molčal in se pačil za materinim hrbtom.

»Kaj?« se je gospa znova razburila, »zdaj mi boš še ugovarjala? Poberi se mi pri tej priči! Plače pa ne dobiš nobene, bo za škodo, ki si mi jo napravila...«

Lena ni rekla nobene besede več. Molče je povezala culo in odšla.

In zdaj je minila že cela ura od tega dogodka, a Lena še vedno brez cilja blodi po mestnih ulicah.

Pristopil je mlad trgovski pomočnik in ji pričel razkazovati blago. Takih lepih stvari Lena še nikoli

S tistimi borimi groši, ki si jih je bila prihranila prejšnje mesece, ne ve, kaj bi počela. Ali naj kupi Miheju pastirčke, ali naj nese denar domov staršem?

Malo, zelo malo bi si mogla roditelja pomagati s tem denarjem o praznikih, a pastirčkov najbrž tudi ne bo mogla kupiti za tako majhen denar. Kaj naj stori?

Lena se je slednjič odločila, da povpraša za ceno, in je stopila v veliko trgovino

Joj, koliko oči se je uprlo vanjo! Lena v zadregi ni vedela, kam bi pogledala.

ni bila videla. Oh, ko bi mogla vse to kupiti! Pa kaj — saj še za pastirčke ne bo dovolj denarja.

»Ne bom kupila«, je na pol zašepetala Lena in hotela oditi.

»Zakaj ne, gospodična? Mar vam ni všeč? Prosim, izvolite pogledati še to«, je hitel uslužni pomočnik in izvlekel drugo škatlo s police.

»Ne, hvala; nimam dovolj denarja«, je Lena s težavo spravila iz sebe in hotela oditi.

Tedajci je pristopil k nji star gospod s kučmo na glavi, oblečen v črno suknjo s krznenim ovratnikom.

»Čigava pa si, punčka?« jo je prijazno, čisto po domače pobaral. »Si Slovenka, kaj?«

Lena, od začudenja kar onemela, je pritrdila. Že prej je opazila, da jo je stari tuji gospod, ki je ob pultu zraven nje izbiral okraske za božično drevesce, večkrat od strani pogledal. A zdaj ni imela časa misliti, čemu jo je tuji gospod ogovoril, ker je ta že nadaljeval:

»Jaslice bi rada kupila, kajne, pa nimaš denarja?«

Lena je sramežljivo prikimala.

»Imam že — pa ne dovolj...«

»Dobro. Že vem. Počakaj nekoliko...«

Tuji gospod je stopil k prodajalcu in mu nekaj naročil. Ta je takoj vzela veliko škatlo z lesenimi izrezljanimi pastirci, jo zavil in jo izročil Leni.

Lena od presenečenja ni vedela, kako in komu bi se zahvalila.

Tuji gospod se je spet približal in prijazno dejal:

»Zdaj pa nesi domov in prav lepe jaslice si postavi. Čigava si torej?«

»Osojnikova iz Pečnice...«

»Os — Osojnikova?« se je zavzel gospod in je Lena opazila, kako mu je pri tem glas zatrepetal. »Tvoj oče se piše...«

»Osojnik, prosim; Mihej Osojnik...«

Gospod je za trenutek obmolknil in motril Leno. Nato je veselo vzkliknil:

»Čudovito naključje! Seveda — saj si mu podobna, Miheju, mojemu bratu. Kako ti je ime?«

»Lena.«

»Lena, jaz sem brat tvojega očca — tvoj stric Andrej!«

To in vse naslednje se je Leni še dolgo po tem zdelo kakor nedopovedljivo lepe sanje.

Šele v avtu, ki ga je najel njen novi stric, da se popeljeta domov, ko sta bila prej nakupila vseh možgatih božičnih dobrot, je Lena mogla verjeti, da vse to niso le sanje, temveč — resnica.

*

Mrak svetega večera se je polagoma spuščal nad samotno Osojnikovo bajto.

Mihej se je na peči predramil.

»Matil!«

Osojnica je tiho čepela ob peči. Dvignila se je, stopila na klop.

»Ti je zdaj odleglo, Mihej?«

»Da, bolje mi je. Lene še zmeraj ri?«

»Ne še. Teško, da bi prišla. Kako naj pa pride, v tem snegu? Že pol metra ga je namedlo in še mede. Bog se nas usmili!«

Obmolknila sta. Nato je izpregovoril Mihej:

»Ves sem moker, mati; obrisal bi se rad.«

Osojnica mu je podala brisačo.

»Vidiš, lipov čaj ti je pomagal. Spotil si se in pregnal bolezen.«

»A moje jaslice, moji pastirčki!« je skoraj zajokal deček.

Mati ni odgovorila, samo bolestno je vzdihnila.

Iz veže se je začulo otepavanje snega. Mati in sin sta prisluhnila.

»Oče je,« se je materi izvilo iz prsi.

Osojnik je počasi stopil v sobo.

»Nobenega zaslužka nikjer«, je zamolklo izpregovoril. »Tole svečo mi je dal štacunar, da vsaj v temi ne bomo nocoj, na sveti večer.«

Prižgal je svečo in jo prikapljal na mizo. Tiho je bilo v sobi, kakor bi nikogar ne bilo notri. Vsi trije so strmeli v plapolajočo luč, molčali in mislili na — Leno.

Naenkrat se je vsa soba razsvetila. Po zasneženi poti sta se blizala hiši dve ogromni luči, dva žarometta. V naslednjem trenutku je pred bajto zabrnelo, avtomobil se je ustavil.

»Lena!« so vzkliknili vsi trije hkrati. Oče in mati sta hitela ven, Mihej je zlezal s peči, zavil v očestovo suknjo.

»Mihej — moj brat!«

To so bile prve besede, s katerimi je stric Andrej objel presenečenega Osojnika.

»Ali je mogoče, da si ti, Andrej, moj brat? Saj smo te vendar že davno imeli vsi za mrtvega.«

»Kakor vidiš, sem živ in zdrav, čeprav že v večeru svojega življenja«, se je smehljaj stric Andrej. »Čudno naključje me je pripeljalo v tvoj dom, Mihej. Tvoji hčerki Leni se imam zahvaliti, da bomo lahko skupaj obhajali sveti večer. Prav nič nisem vedel, kje naj te iščem, ko že toliko let ni bilo gla-

su ne od tebe, ne od drugih najinih bratov in sestra. Ali je še kdo živ razen tebe?«

»Zdaj sva samo midva še na svetu, Andrej.«

»Samo midva?« se je zamislil Andrej in solze so se mu zaiskrile v očeh. »Ti imaš ženo, otroka — a jaz nikogar. Vse mi je pomrlo. V tujini sem nato zahrepenel po domu. Če dovoliš, ostanem pri tebi, Mihej — za vedno. Z denarjem, ki ga imam, hvala Bogu, dovolj, bomo lahko zadovoljno živeli.«

Tako lepega svetega večera, take sreče še ni doživela Osojnikova družina kakor takrat. Mihej se ni mogel nagledati jaslic, pastirčkov, ki jih je prinesla Lena, in bleščečega božičnega drevesčka.

Zmeraj znova je morala Lena pripovedovati, kako jo je gospa spodila od hiše, kako je bila vsa obupana in je slednjič našla svojo strica, ki o njem še slišala ni nikoli.

Nad poljano, nad gozdovi, nad Osojnikovo bajto so plesale snežinke tiho in spokojno, da bi ne motile tišine, blaženosti svetega večera...

BOŽIČ

Božič, lepi, mili božič,
praznik si miru in sprave!
Božji dih poljublja hiše,
polje, travnike, dobrave.

Staršem razvedri se lice,
v srcu sreča, up jim klije,
deci radost in veselje
iz oči nedolžnih sije.

Ah, kako srce ji utriplje,
ko se krog drevesca gnete,
saj se v jaslicah smehlja ji
Jezušček, nebeško dete!

ANGELČKI PRAZNUJEJO BOŽIČ

Tiho in mirno je bilo v nebesih na božični večer, zakaj ravnokar je bil poletel Jezušček s svojim spremstvom na zemljo, da bi razveselil ljudi in prinesel otrokom daril in bleščečih božičnih drevesc.

Po vsem ogromnem delu, ki so ga imeli angelčki zadnji teden, so zdaj mirno in brez dela sedeli skupaj in potihem ugibali, kaj vse bo letos Jezušček doživel, ko bo hodil po hišah in stanovanjih.

Naenkrat se oglasi eden, ki je bil najbolj zgovoren, in glasno vpraša: »Zakaj pa prav za prav tudi Jezušček ne dobi nikoli nič za božič?« Osuplo so se pogledali angelčki. Naposled je menil najstarejši: »To je pa kaj lahko razjasniti, zakaj ne dobi? Saj vendar ne more sam sebi nositi daril!«

»Saj dobi vendar zato svoje nebeško plačilo!« je menil drugi.

Pa je spet prvi povzel besedo: »Jaz pa mislim, da bi bil zelo vesel, če bi bil tudi sam obdarovan z božičnimi darili. Kaj pravite, kako bi bilo, če bi prosili nebeškega očeta, da bi smeli Jezuščku nekaj pripraviti?«

Angelčki so se razveselili: »Da, to bi bilo prekrasno! Podarimo mu vendar kaj!«

»Kdo bo pa šel k nebeškemu očetu?«

To je bila pa težka zadeva. Nihče se ni upal tega storiti.

»Mogoče bi nam pa to uslugo napravil sveti Peter. Temu Bog prav nobene prošnje ne odbije!«

Vsi angelčki so torej hiteli k velikim nebeškim vratom, kjer je bilo Petra vedno dobiti. Bil je zelo prijazen z njimi in jim je obljubil, da bo zanje posredoval pri nebeškem očetu.

Nestrpno so čakali angelčki, da je spet prišel. Vsi so se gnetli okoli njega: »No, kako je, ali je dovolil?«

Peter pa jim je dostojanstveno odgovoril: »Nebeški oče nima nič proti temu, da nekaj poklonite Jezuščku, celo veliko nebeško dvorano vam da za slavje na razpolago, toda samo za to priliko jo smete uporabiti.«

To je bilo veselja med angelčki! Peli so in letali sem in tja. Peter jih je nekaj časa zadovoljno gledal, potem je pa rekel: »Zdaj morate pa kar pričeti, sicer pride Jezušček nazaj in vi še ne boste gotovi s svojim presenečenjem!«

Tedaj so se pričeli posvetovati, kaj bi poklonili božičnemu detetu. To in ono je bilo predlagano. Končno je rekel eden: »Veste kaj? Dajmo mu nekaj, česar še ni bilo v nebesih in kar ima Jezušček zelo rad.«

»Nekaj, česar še ni bilo v nebesih? Da, toda iz pekla kaj takega ne smemo vzeti, to je strogo prepovedano!«

»Kar meni to prepustite«, je rekel angelček, ki je stavil ta predlog. »Zelo lepa stvar je to! Samo svetega Petra moramo vprašati, ako si te igračke smemo izposoditi.«

Vsi so napeto in zvedavo prisluhnili.

Ko je angelček vprašal Petra, je ta navdušeno prikimal in dejal: »Seveda jo lahko dobite, celo Noetovo barko z vsemi živalcami vam dam na razpolago.«

Medtem ko so se angelčki radovali nad dobro mislijo, je na Petrov migljaj prijadrala na oblakih Noetova barka v veliko nebeško dvorano, za njo pa so korakale živali, po dve in dve v vrsti. Postavile so se pred nebeško družbo in pokazale, kaj znajo. Slon je trobil, konj je skakal sem in tja, osel je rigal, zajček je strigel z ušesi in veverica je hitro strla nekaj orehov. Ves ta živalski vrt je uganjal svoje umetnije. Le srnica je stala plaho ob strani, vsa trepetala in z očmi, od veselja blestečimi se, gledala krog sebe.

»To je lepo!« so vzklikali angelčki. Najrajši bi se kar sami pričeli igrati z živalcami; toda premislili so se in najstarejši med njimi je zaklical: »Sedaj pa, ljube živalce, morate biti prav pridne in se morate mirno zadržati, da nam do tedaj, ko pride Jezušček, nazaj, česa ne polomite.«

»Da se v tem času tudi med sabo ne pohrustate«, je opomnil drugi angelček. Toda ta nasvet je bil čisto nepotreben, kajti živali so bile vendar v nebesih in tam se je treba dostojno obnašati.

»Zdaj nam pa mora še sveti Miklavž preskrbeti božično drevesce, in sicer najlepšo smrečico, ki raste na zemlji!«

»Lepa naloga!« je zagodrnjal Miklavž. »Kaj pa vendar mislite? Mar menite, da je Jezušček pustil kaj lepih drevesc? Samo tiste smrečice so še ostale, ki nimajo ravnih vej in so bolj široke kakor visoke ali pa imajo druge napake! Taka smrečica pa ni dosti dobra za božični večer Jezuščku. Jaz že ne grem na zemljo po božično drevo!«

»Toda ljubi sveti Miklavž, božično drevesce moramo imeti. Pojdi, bodi tako dober in odpravi se na zemljo, gotovo boš našel pripravno smrečico; kajti božič brez drevesca je zelo žalosten praznik!«

»No, dobro, zdaj sem se pa spomnil. Če drevesca ne dobim na zemlji, že vem, kje ga bom iztaknil«, je rekel Miklavž in odšel zadovoljno se smehljajoč na zemljo.

»Ti,« je rekel neki angelček svojemu prijateljsku, »ali bi lahko dobili kje prav majhnega vragca, takega z dolgim rdečim jezikom in zavitimi rožički? Parklja mislim, saj ga poznaš? To bi bilo tudi nekaj, česar naš Jezušček še nikoli ni dobil v dar.«

»Tiho, tiho, kaj pa govorita?« se je vmešal v pogovor sveti Peter, ki ju je slišal. »Le glej, da sam ne boš postal parkeljček in potem zate ne bo več mesta v nebesih.«

Zdaj je prišel Miklavž že nazaj in prinesel božično drevesce, ki je bilo tako lepo, da so angelčki od presenečenja kar utihnili in vse živalce so mislile, da so v gozdu. Tako veliko in visoko je bilo zeleno drevo.

»Kajne, krasna je ta smreka?« je rekel Miklavž. »Pa saj je tudi iz paradiza.«

»To si pa dobro naredil, Miklavž«, je rekel sveti Peter, najmanjši angelček pa je v zahvalo navdušeno poljubil Miklavža.

»Kakšne lučice bomo pa obesili na drevesce?«

»Zvezde z rimske ceste, da bo kolikor mogoče veliko svetlobe na smrečici.«

»Danes zvezd ne smemo vzeti, ker je božični večer. Ljudje jih imajo na ta večer posebno radi in so kaj zadovoljni v svojem srcu, če se ozrejo v nebo in vidijo, kako se vse srebrno leskeče in miglja.«

Peter jim je pa dovolil, da lahko vzamejo v ta namen zvezde - repatice in je še pristavil: »Tako boste imeli dovolj svetlobe, saj so njihovi repi itak samo šumeče zlato!«

Predlog je vsem ugajal in v trenutku so zableščale na božičnem drevesu zlate zvezde - repatice.

Nato je bilo treba drevesce še okrasiti s slaščicami. »Kje pa naj vzamemo te?« Miklavž je že godrnjal v svojo dolgo, sivo brado: »Seveda, če bi jaz tudi na to ne mislil, bi drevesce ostalo prazno. Poglejte v moj koš, tam boste našli vse, kar potrebujete.«

Ko so angelčki privlekli koš v dvorano in ga obrnili, so se zakotalili po dvorani sami sladki in pisani sadeži iz paradiza.

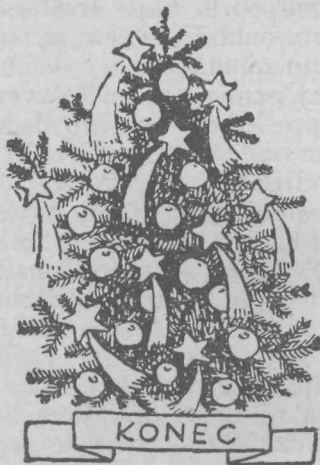
»Hitro, hitro končajte!« je zaklical sedaj sveti Peter pri vratih. »Jezušček je ravnokar pozvonil na velikih nebeških vratih!«

Angelčki so pohiteli z delom. Ker so imeli perotničke, so letali od veje do veje in kmalu je viselo na drevescu vse polno pestrobarvnih sadežev iz paradiza.

Ko je bilo vse končano, so bili vsi v dvorani strašansko navdušeni nad to krasoto: tako lepega božičnega drevesca še nikdar ni bilo na zemlji niti v nebesih.

»Ali misliš, da bo Jezušček zelo vesel?« so spraševali angelčki svetega Petra. Ta jim pa ni mogel več odgovoriti, zakaj že je prihajal v dvorano Jezušček s svojim angelškim spremstvom.

Če je bil zelo vesel, presenečen? Kaj bi ne bil? Saj je tudi on otrok, kakor vi. In tudi njegovo srcece je — kakor vaše — dovezetno za vse dobro in lepo.

MAŠČEVANJE BOŽIČNIH DREVESEC

Nekemu trdosrčnemu in skopemu posestniku na Ježeli so vaški fantje v božičnem času prav pošteno zagodli. Občinski siromaki so prosili tega bogatega kmeta za dovoljenje, da bi smeli posekati v njegovem gozdu nekaj drobnih smrečic, ki bi jih uporabili doma za božična drevesca. Trdosrčni »ne« je bil odgovor in tudi svojemu gozdarju je skopuh zaukazal: »Pazi dobro, da mi ljudje ne bodo kradli drevesc! Za reveže moje smreke ne rastejo!« Nekaj dni pred svetim večerom se je vračal ta posestnik iz vaše gostilne skozi gozd domov. Kuhano vino ga je bilo prijetno ogrelo in žvižgaje je korakal v globokem snegu proti svojemu domovanju. Nenadoma pa

je obstal kakor prikovan — kaj mu je prišlo naproti? Tri kot možje visoke smreke so se mu bližale po poti, razsvetljeni z belo mesečino. Pijan si in vidiš strahove, je pomislil s kuhanim vinom pogreti kmet sam pri sebi in si pomel oči. Toda že so bila potujoča drevesa pri njem, obkolila so ga in iz njihovih vej so zazvenele globoke, grozljivo neprijetne besede: »Vse tvoje smreke se bodo posušile, če ne daš revežem božičnih drevesc!« Grozeči glasovi so ta stavek venomer ponavljali, drevesne veje pa so posestnika ne preveč prijazno božale po obrazu. Sam ni vedel, kako je prišel tisti večer domov. Ves opraskan od vej in v strahu, da bi se mu v bodoče spet ne primerilo to neprijetno srečanje z drevesi, je prestrašeni posestnik drugi dan dovolil, da si smejo vsi vaški reveži nasekati smrečic za božični večer v njegovem gozdu.

Svetovni potepuhi - Frkolinček, Martinček in Pavlinček - pri teti Dolgouhi

TETA DOLGOUHA JE STANOVALA V PODRTEM STAREM GRADU. KROG IN KROG JE BILA DIVJA GOŠČA. STARO ZIDOVJE JE BILO IZGRIZENO IN LE STOLP JE PONOSNO ZRL ČEZ RAZVALINE. PO POLŽASTIH STOPNICAH JE PRISPELA TETA V NAJVIŠJE NADSTROPJE, KJER JE BILA NJENA SOBA. POD STROPOM

SO SPALE UHARICE, NA ZAPEČKU JE DREMALA VELIKA ČRNA MAČKA IN V TEMNEM KOTU JE LEŽALA SKLADOVNICA ČRNIH KNJIG, NAD NJIMI PA JE BILA ČAROBNA PALICA. SMRDELO JE PO TROHNOBI. OKNA SO BILA ZASTRTA IN LE SKOZI LUKNJE SO SE PRIKRADALI POSAMEZNI ŽARKI V TETINO SOBO.

PAVLINČEK IN MARTINČEK STA SE PREVIDNO VTIHOTAPILA V SOBO IN SE POTUHNILA POD TETINO POSTELJO.

»TAKO!
ZDAJ BOŠ LEPO
MI ČUVAL DOM,
ČE Z DOMA BOM...«

FRKOLINČEK SE JE OJUNAČIL IN VPRAŠAL:

»PA KAKO?
KDO PALČKA BAL SE BO?«

TETA DOLGOUHA SE JE RAZJEZILA:

»MOLČI IN DA VEŠ,
BREZ VPRASANJA GOVORITI MI NE SMEŠ!«

FRKOLINČEK JE ŽALOSTNO GLEDAL PREDSE IN MISLIL NA SVOJA DVA PRIJATELJA, KI STA OSTALA TAM POD VRBO.

TETA DOLGOUHA SI JE DALA OPRAVITI PRI KNJIGAH. FRKOLINČEK, KI JE SEDEL NA NJENI POSTELJI, SE JE ZLEKNIL IN ZASPAL.

PREBUDILO GA JE KRIČANJE:

»ČINČA, ČANČA, ČINČA ČIN —
V GOZD NAJ GRE DEVETI SIN!
ČANČA, ČINČA, ČANČA ČAN —
SIN NAJ BO BOLAN!
HURU, HURU, HUM!
BIMBA, BOMBA, BUM!«

TETA DOLGOUHA JE NATAKNILA OČALA IN GLEDALA PAZLJIVO V ZID. OBRAZ SE JI JE SPREMINJAL IN NAZADNJE SE JE JELA KROHOTATI.

»ŽE BOLAN LEŽI,
NJEMU VEČ POMOČI NI!«

ODLOŽILA JE OČALA IN LISTALA DALJE PO KNJIGI. POTEK SE JE SPET ZADRLA:

»ČANČA, ČINČA, ČANČA ČAN —
SIN NI VEČ BOLAN!
ČINČA, ČANČA, ČINČA ČIN —
MRTEV JE DEVETI SIN!«

ZAŽVIŽGALA JE IN ČUK JI JE SÉDEL NA ROKO:

»POJDI V GRAD, NAZNANI,
DA POD HRASTOM JE JUNAK NEZNANI —
ŽIV VEČ NI,
MRTEV ON LEŽI!«

ZATROBILA JE V DOLG ROG. PO ZAVITIH STOPNICAH SE JE ZAČUL PEKET KONJSKIH KOPIT. VRATA SO SE SAMA ODPRLA IN PRED TETO JE STAL BEL KONJ. PRIJAZNO MU JE NAMIGNILA Z ROKO, REKOČ:

»ŽREBEC,
TU JE PA POGREBEC!«

POKAZALA JE NA FRKOLINČKA:

»POHITITA V GRAD IZREČ SOŽALJE
TETE DOLGOUHE IZ NESKONČNE DALJE!«

POSADILA JE FRKOLINČKA NA ŠIROKI KONJSKI HRBET. TA SE JE OBUPNO PRIJEL ZA GRIVO. TETA JE ZAVRTELA V ROKI PALICO. OKNO SE JE ODPRLA, ŽREBEC JE PLANIL POD NEBO IN LETEL PO ZRAKU. OBLAKI SO SE PRAŠILI POD UDAROM KOPIT IN STRELE SO ŠVIGALE.

(DALJE PRIHODNJIČ)

ČETRTI MODRI IZ JUTROVE DEŽELE (PO ANGLEŠKI LEGENDI)

Evangelij evangelista Mateja pripoveduje o modrih iz Jutrove dežele, ki so potovali v Betlehem, da bi se poklonili novorojenemu kralju sveta. To

na določeno mesto, Artabana pa ni bilo. Zaman so ga čakali pri templju in zaman gledali po njem. Nazadnje so pustili v neki vdolbini na vidnem kraju kos pergamenta, na katerega so napisali, da so šli brez njega na pot.

Kje je ostal Artaban? Na poti proti Borsipi je v temni noči nenadoma zaslišal glas nekega moža, ki je klical na pomoč. Napadli so ga bili namreč

so bili Gašper, Baltazar in Melchior, ki so prinesli nebeškemu Detetu zlata, kadila in mire — zlato kot znak njegovega dostojanstva, kadilo kot znak njegove božje narave in miro kot znak človečanstva in bridke smrti.

Bil pa je takrat še četrti modrijan, o katerem sv. pismo ne piše. Imenoval se je Artaban, po rodu pa je bil Kaldejec. Ko se je tiste dni prikazala na vzhodu zvezda in oznanjala rojstvo Božjega Deteta, so štirje modri iz Jutrove dežele sklenili, da se bodo sešli pri »templju sedmih sfer« v Borsipi v Babiloniji, odkoder se bodo skupno napotili skozi puščavo v mesto Betlehem. Trije modri, Gašper, Baltazar in Melchior, so prišli pravočasno

razbojniki, ga oropali in težko ranili. Artaban je možu pomagal, kolikor je pač mogel, prinesel mu je vode in ostal pri njem, dokler si ni malo opomogel. Tedaj mu je potožil ranjeni popotnik: »Glej, rešitelj moj, popolnoma sem obubožal, bolan sem in nikogar nimam, ki bi mi povrnil moje izgubljeno imetje!« Četrti modrijan pa je nosil v svojem pasu krasne dragulje. To so bili kameni neprecenljive vrednosti, in sicer čisti adamant, žareči rubin in tajinstveni jaspis. Ko je ranjeni in oropani mož tako milo tožil, se je zdelo Artabanu, da sliši v svoji notranjosti govoriti glas: »Daj mu enega tvojih draguljev!« Glas je bil mehek in tih, pa vendar prepričujoč. In

četrti modri je posegel za svoj pas, potegnil izza njega adamant in ga dal nesrečnežu. »Naj ti povrne gospod,« je veselo jecljal popotnik.

Artaban je hitel dalje v smeri proti Borsipi, kjer so ga čakali njegovi prijatelji. Toda prišel je prepozno. Našel je v votlini templja samo obvestilo, iz katerega je izvedel, da so odšli naprej, pozdravit Dete odrešenja. Artaban je spodbodel konja in urno odjahal proti Betlehemu.

Zvezda vzhoda mu je zvesto svetila ter ga končno privedla v sveti kraj, kjer se je bil rodil največji kralj. Zopet je iskal svoje prijatelje, pa jih ni našel, ker so že odpotovali drugam. Tudi Jezusa ni mogel najti. Izvoljeno mesto Betlehem je bilo polno rimskih vojakov in jokajočih žena, zakaj po ukazu Heroda je moral vsak dojenček umreti. Vsepovsod sta vladala samo žalost in jok. V tem je prišel četrti modri mimo revne kočice in videl, kako je obupana mati branila svoje dete pred trdosrčnim vojakom, ki je že potegnil kratki meč. Artaban je takoj uvidel, da se žena ne bo mogla dolgo braniti. Zato je stopil v kočico in s pomirjevalnimi besedami pregovarjal vojščaka. Ta pa je samo odgovarjal: »Biti moram pokoren Herodu! Sem z otrokom!«

Zdajci se je zopet oglasil v duši modrijanovi tisti mehki in vendar ukazujoči glas: »Pregovori ga z rubinom!« Artaban je potegnil iz torbe škrlatasti dragulj in ga dal za življenje novorojenčka. Srečna mati pa mu je poljubljala rob njegovega oblačila in ga blagoslavljala.

Četrti modri je šel dalje. Prišel je v Egipt, v Nazaret in Galilejo. Potoval je po vzhodu in zahodu, po jugu in severu. Njegovo potovanje je trajalo več nego 30 let in vendar ni našel kralja zemlje. Gotovo se je ta kralj skrival pred njim, ker ni bil med tistimi izvoljenimi, ki so ga smeli gledati na zemlji. Star, izčrpan in razočaran je prišel naposled v Jeruzalem. »Ali je v tem mestu Veliki kralj? Ali hodi rešitelj človeštva še med ljudmi?« je

spraševal. Odgovorili so mu: »Seveda je tukaj kralj Judov! Poglej to vrvene — mi vsi gremo zdaj iz mesta gledat njegovo križanje.«

Četrti modri je šel z ljudsko množico, ki se je valila proti mestnim vratom. Toda ko se je uzrl, je naenkrat zagledal lepo deklico, ki jo je zvezano vodil močan mož. Dobil jo je bil namreč za sužnjo, ker mu njen oče ni mogel plačati dolga. Artabanu se je deklica iskreno zasmilila; pogledala ga je z obupnim pogledom, polnim mile prošnje: »Pomagaj mi, tujec, reši me!«

Modri je v tretje začul svoj notranji glas, ki ga je vzpodbujal, naj da še poslednji dragulj, lepi jaspis, da odkupi deklico. Motril je skrivnostni kamen, bil je izredno lep. Toda tudi tega je moral darovati. Ponudil ga je možu — in deklica je bila rešena, prosta.

Zdaj je bil Artaban reven. Ničesar več ni imel. Darila, ki jih je namenil najvišjemu kralju, je moral darovati življenju, ki ga je prosilo v sili in stiski. »Zaman sem živel!« tako je govoril v svojem žalostnem srcu, ko je počasnih korakov stopal po Jeruzalemski ulici.

Toda nenadoma se je zgodilo nekaj strašnega. Nebo se je stemnilo, zemlja se je stresla, hiše in kočice so se zamajale in grozile, da se poderejo — bilo je, kakor da bi se zemlja potapljala v jezi višjih moči.

Artaban je prestrašen obstal. Samo trenutek — in že ga je podrl kos zidu na tla. Izgubljal je zavest in bilo mu je, kakor da je nehal živeti. Obenem pa se mu je zdelo, da gleda v onostranski svet, daleč nekam... Pred njim je zdajci vstala prikazen, podoba človeka, iz katere je lila bela svetloba. Oči so se z nadzemske svetlostjo in milobo ozirale na Artabana. In prikazen je govorila z glasom, ki ga je Artaban tolikokrat slišal:

»Lačen sem bil in si me nasitil. Žejen sem bil in si me napojil. Gost sem bil in ti si mi postregel. Nag sem bil in ti si me oblekel. Bolan sem bil in si me obiskal. Ujet sem bil in si prišel k meni.«

»Kdaj, kdaj sem vse to storil?« je vprašal četrti modri belo prikazen. »Saj te nisem nikoli videl!« Odgovor, poln dobrote se je glasil:

»Resnično ti povem: kar si storil najmanjšemu mojih bratov, si storil meni!«

J. V O J N I K

SVETI VEČER V STRELSKIH JARKIH

Kolikokrat mi je pravil oče, ki je bil v svetovni vojni skoraj na vseh frontah, o svojem trpljenju! Včasih pa se je tudi spomnil, da so bili trenutki, ko so on in njegovi tovariši daleč od doma v strelskem jarku, v dežju in mrazu, pozabili na vse težave in se razveselili.

»V Karpatih je bilo, meseca decembra, ko je zapadel visok sneg in pritisnil hud mraz. Bolj ko kdaj smo se spomnili na dom in na svoje drage in bolj ko zase smo bili v skrbeh zanje. Kako se jim godi, imajo li kaj za pod zobe? Poročil ni bilo mnogo in, kar jih je bilo, so bila na dopisnicah — niso smeli povedati resnice, sicer bi mi teh dopisnic ne dobili v roke! Razen tega nam naši dragi, ki so nam pisali, niso hoteli težiti življenja, pa so rajši poročali, da se jim dobro godi.

Čim bolj se je bližal božič, tem bolj smo mislili na dom! In ko je prišel sveti večer, smo hodili drug krog drugega ter si čitali z obraza, na kaj mislimo.

Zdajci je prišla pošta, dobili smo pisma in zavitke! Ah, ne veste, otroci, kako smo se razveselili! Naša zlata mamica mi je pošiljala,

Zdaj je modri spoznal, da so bili njegovi darovi sprejeti. Spoznal je tudi, da je njegovo zemeljsko romanje končano in da je vendar ob poslednji uri našel Kralja, ki ga je tako dolgo iskal po vsem daljnem, prostranem svetu.

kar je sama spletla, samo toplo perilo, in potico!

Žal — med nami je bilo nekaj tovarišev, ki niso prejeli ničesar. Bili so žalostni! Ali niso imeli nikogar, ki bi jim kaj poslal, ali pa je kdo ukradel njihovo pošiljko.

„Fantje, pojdite sem!“ je dejal rezervni poročnik Š., ki je bil zelo dober človek. „Tudi ti, ki niso ničesar prejeli, morajo biti danes veseli. Jaz dam vso svojo pošiljko v občno dobro!“

„In mi tudi!“ so zaklicali vsi, ki so prejeli pošiljko.

Čutili smo drug z drugim. Brž smo vsak svojo pošiljko razvili in iz dvajsetih darov smo jih naredili štirideset ter napisali na vsakega ime.

Zvečer pa smo obhajali enega izmed najlepših svetih večerov! Imeli smo majhno božično drevesce ter smo bili veseli kakor mali otroci. Najbolj srečni so bili tisti, ki se jih ni nihče spomnil razen tovarišev v strelskih jarkih. Toda tudi mi, ki smo z njimi delili, kar smo prejeli, smo čutili v srcu veliko radost. In vsi smo pozabili na svoje trpljenje in smo se čutili ljudje. Mislim sem si, kako bi bilo lepo, če bi se ljudje imeli vedno tako radi kakor mi takrat v strelskih jarkih ter bi drug drugemu pripravljali veselje. Seveda...«

Oče je umolknil, otroci pa smo razumeli, da na žalost ni vedno in povsod tako.

4.

Tevža pa je imel druge skrbi.

Odkar mu je Najdičev Franc dal pol cigarete in ga naučil kaditi, je mislil samo na to, kako bi si priskrbel denarja za cigarete. Oče ga je sicer večkrat poslal v trafiko, a njemu ni mogel izmakniti niti ene cigarete; ko je neki večer poizkusil, ga je oče tako premikastil, da je našel kaj hitro »izgubljeno« cigareto. Lepega dne, ko je brskal po drvarnici in zagledal v gnezdu dve jajci, pa mu je prišla odrešilna misel: spravil je jajci v žep, zvečer pa je odšel z njima v trgovino, ju položil na prodajalno mizo in dejal — kakor že prej mnogokrat:

»Za dve jajci cigaret. Za očeta.«

Trgovec je prav vsakdanje spravil jajci in dal Tevžu tri cigarete.

Tevžu je postalo nekoliko vroče, vendar je premagal vročico in jo naglo pobrisal iz trgovine. Na cesti ga je strah popolnoma minil. Šele zdaj se je prav zavedel svojega bogastva. Imel je tri cele, nove cigarete! Poduhal jih je. Juh! Kako so dišale, še bolj kot tista, ki mu jo je dal Najdičev! Zdaj pa hitro po ogenj!

Doma se je spravil v kuhinjo in se toliko sukal okoli ognjišča, da se je materi kar čudno zdelo. Naposled je le pograbila burklje in ga spodila:

»Spravi se odtod! Vse bi ti rad pojedel, še preden je skuhanu!«

Tevža — z vžigalicami v žepu — jo je naglo odkuril za hišo in od tam dalje v polje. Ko se mu je zdelo, da je dovolj daleč, je sedel v travo in previdno izvlekel cigarete in škatlo z dvema vžigalicama.

»Joj, Juh! To je cigareta! Joj, to je dim!« je čez čas ponavljal Tevža ves blažen in pihal iz sebe dim kot tovarniški dimnik. In potem še ena cigareta! In še ena! To so bili najlepši trenutki njegovega življenja.

Ti trenutki so se še nekajkrat vrnili.

Mati pa je kmalu potožila očetu:

»Ne vem, zakaj naše kokoši nič več ne nesejo tako pridno, kakor so prej?«

Tevža, ki je tudi slišal te besede, se je okrenil stran in se zakadil za mačkom. Še isti večer pa je spet šel za »očeta« po cigarete.

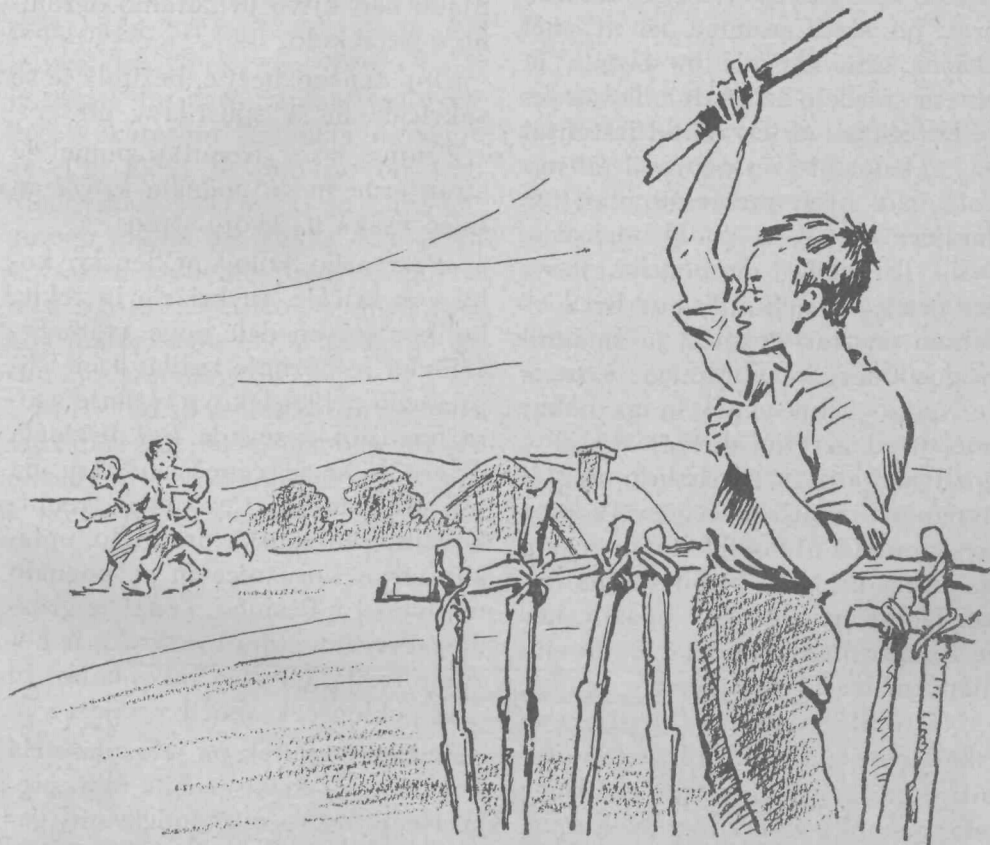
Mati je bila vsak dan bolj zaskrbljena. Z jajci je vendar kupo-

vala sol, sladkor in druge nujne reči.

Nekega večera je poklicala otroke predse in jih je trdo prijela:

»Povejte, ali mi jih kateri izmed vas pije?«

kuhalnico, s katero se je prej igrala. Tedaj pa je napravilo v Tevževem hlačnem žepu »resk« in se vtilo nekaj rumenega po njegovih nogah. Še preden je mogel pobegniti, ga je mati ujela in mu preiskala žepa:

Vsi trije, Janž, Tevža in Anika, so seveda dokazovali, da jim kaj takega niti na misel ne pride. Najglasnejši je bil Tevža, ki je celó dejal:

»Mati, ko jih je včeraj Anika pobirala, ji je eno padlo na tla in se ubilo.«

»Ker me je Tevža sunil,« je Anika zajokala.

»Jaz? Ne lažil!« je zavpil Tevža in jo hotel udariti. Anika pa je z vsemi močmi zamahnila proti njemu s

eno jajce je bilo ubito, eno pa še celo. In — tresk, tresk, je padalo po Tevževi zadnji plati. Ko je oče ugotovil, da mu smrdi iz ust po tobaku, jih je pa dobil še od njega.

A že čez nekaj dni je Tevža odkril pot k novemu viru: gnezda Lajhovih kokoši! Zdaj je postal previdnejši, zato mu dolgo niso prišli na sled.

Kadar je kje na skrivnem pihal zanj tako opojni dim predse, pa se je ukvarjal še s to in ono hudo-

bijo. Že dolgo ga je mučilo pripovedovanje stare Frčalovke. Ta je namreč pripovedovala, da je pred leti, ko so pri Meškovich želi na Zgornjem polju ponoči pšenico, nenadoma pridrvelo po njivi veliko goreče kolo; a čeprav se je kotalilo prav po sredi pšenice, se ni vnel niti en sam klas, le po žveplu je potem smrdelo še tri dni. Tevža seveda tega ni verjel; tuhtal in tuhtal pa je, kako bi sam napravil takšno kolo in z njim prestrašil plašljive žanjice.

Ko je zvedel, da bodo Lajhovi čez nekaj dni želi ajdo pod Brezovšakom onstran Pesnice, je zmaknil iz gospodarjeve kolarnice staro, a še vedno rabno kolo in ga nekaj noči pred žetvijo skrivaj skotal v gozd nad njivo. Naslednjo noč si je nanosil iz bližnje Žepčeve kopice še slame in z njo ovil kolo, tu in tam pa je na hrbitišče pribil še smolnike. Doma niso ničesar opazili, ker je že izza pomladi spal z Lajhovim hlapcem na gospodarjevem seniku.

Nastopil je čas žetve. Lajhovi so iskali žanjic, a težko jih je bilo dobiti. Ker jih je bilo manj ko druga leta, niso bile z žetvijo v dveh dneh gotove. Ostalo jim je še pol njive pod Brezovšakom. Tevža je že mislil, da je bil njegov trud zaman. Po večerji pa, ko so se žanjice odpravljale domov, je dejala Lajhovka zunaj na dvorišču, kjer je bilo zaradi mesečine svetlo kot podnevi:

»Kaj, ko bi šle in požele še ostaneček? Svetlo je, jutri pa bo najbrž slabo vreme.«

Ženske so bile takoj pri volji. Odšle so. Za njimi pa se je na skrivaj plazil Tevža. —

»Še enkrat si pljunimo v roke in skoz bomo!« je vzkliknila gospodinja, da bi opogumila izmučene žanjice.

Tedaj pa ji je zastala sapa.

Iz gozda se je po strmem sadovnjaku nad njivo prikotalilo ogromno goreče kolo.

»Joj, ženske, bežite, bežite!« je še zakričala in se spustila v dir.

Žanjice so v trenutku pometale stran srpe in se pognale kričoč in tuleč vsaka na svojo stran.

»Peklenško kolo, peklenško kolo!« so kričale, se križale in tekle, kolikor so jim dale noge, stara Frčalovka je pozneje trdila, da je slišala celo peklenščkovo režanje zgoraj v gozdu — seveda, ker ni videla Tevža, ki se je, čepeč na gabru, na vse grlo smejal. Čez nekaj trenutkov je kolo ženske prehitelo, oplazilo strvo koruznice in se pognalo naravnost v Pesnico. Tedaj je grozno zacvrčalo; stara Frčalovka je pozneje trdila, da prav tako, kakor bi sam peklenšček skočil v vodo.

Še tisti trenutek pa je vzplamtela koruznica. Ženske so bile tako prestrašene, da se niso mogle niti gani. Koruznica pa je gorela vedno bolj in bolj; že je bila nevarnost, da se vnamejo tudi sosednje strve in Žgečeva kopica slame; v tem primeru pa bi bila izgubljena tudi njegova lesena, s slamo krita koča. Gospodinja se je prva zavedla grozeče nevarnosti; planila je k najbližji koruznici in jo začela odnašati daleč od ognja. Čez čas so priskočile še ostale ženske in tako rešile Žgečevo kočo.

Tevža ni mogel zamolčati tega svojega junaškega dejanja; že čez

nekaj dni se je sam izdal. Lajhovka mu seveda ni ostala ničesar dolžna. A dosegel je svoje: ženske je prestrašil, da se jim je smejala vsa vas, njegovi tovariši v šoli pa so ga občudovali in se ga še bolj bali.

Ko je prišla na dan njegova tativina jajec pri Lajhovih, ga je učiteljica ostro pokarala. Tevža pa ji je nekaj dni nato narezal vse cvetlice, s katerimi je imela največje veselje. Zdaj je bilo dovolj tudi njegovim sošolcem, ki so bili sicer mnogo mlajši od Tevža, ker je ta v vsakem oddelku prečepel po tri leta. Svojo učiteljico so imeli radi kot mater, zato so sklenili, da ga skupno premikastijo.

In res, ko so se nekaj dni pozneje vračali iz šole, so se mirno razšli kot navadno, le večja gruča s Tevžem v sredi je krenila proti gornjemu

koncu vasi. Tu so se dobre pol ure lovili; nenadoma pa so na žvižg Meškovega Jurčka prihiteli izza vseh plotov ostali učenci in navalili na Tevža.

»Zdaj te pa imamo! Dajmo ga, dajmo! Kaj bo jezil našo učiteljico! Udri! Udri, kamor pade!«

Tako so vpili in mahali s šolskimi torbami ali kar z golimi rokami po Tevžu. Udarcev je kar deževalo nanj. A ne dolgo. Že se je Tevža otresel najpogumnejših, planil k bližnjemu plotu, izdril lato in začel z njo mlatiti po najbližjih. Trije dečki so se takoj zgrudili, ostali pa se spustili v dir na vse strani. Tevža je ostal sam sredi ceste, vihtel lato visoko po zraku in vpil:

»Kje vas je še kaj? Ne bojim se vas! Sploh se nikogar ne bojim!«

Dà, Tevža se res ni bal nikogar!

(Dalje prih.)

Mi trije kralji smo od daleč prišli, vsak izmed nas vam srečo želi ...

Polička športnega strička

Dragi prijateljčki, ko sem vam zadnjič napovedal mraz in led, se nisem zmotil, kakor vidite. V Ljubljani je bilo več dni odprto drsališče. Mislim, da se vas je že precej poskušalo drsati po navodilih, ki sem vam jih dal v zadnji polički. Upam, da lepo napredujete v drsalni umetnosti. Ne le mraz, tudi sneg se je že javil. Škoda, da je prekmalu prenehal padati, saj je komaj pobelil travnike in hribe. Za božič pa bo, tako vsaj prerokujejo, tudi snega dovolj za vas, mlade smučarje. Takoj v prvi letošnji številki »Zvončka« sem vas opozoril, da uredite smuči in jih dajte popraviti, če je treba. To ste gotovo že storili. Vse je torej v redu, le še sneg naj pride. Kam naj gremo smučat, me utegne vprašati ta ali oni. Svetoval bi vam tole. V Ljubljani sami imamo dva zelo lepa smuška terena. To sta Rožnik in šišenski vrh. Nikar se ne sramujte tod smučati! Ne le vsi začetniki, ampak tudi naši tekmovalci trenirajo tod. Večkrat imate samo dve ali tri ure prostega časa, zato brž smuči na noge, pa na Rožnik! Za celodnevni izlet bi vam priporočal lepo polhograjsko pogorje — posebno Sv. Katarino. Peljete se z vlakom do Medna, potem pa greste lepo polagoma kvišku po lepi dolinici do Žleb. Vsa pot je prav dobro znamenovana. Že kar v Žlebah so krasni tereni. Do Sv. Katarine je od tam še kako uro hoda. Vračajte pa se s Katarine preko Toškega čela. Po lepi vozni cesti, ki gre ves čas navzdol, imate več kakor eno uro odličnega smuka. Nato pa krenete preko Dolnic in Podutika v št. Vid na tramvaj.

Najlepši enodnevni izlet v bližini Ljubljane pa je Rakitna. Tam je zmeraj dovolj najboljšega snega za smučanje. Ko vozite po strmini navzdol, se za vami vzdigujejo celi oblaki — pršiča. Na Rakitno

pridete najlaže iz Preserja, do tam pa je iz Ljubljane kakih 25 minut z vlakom. Poti na Rakitno ne morete zgrešiti, saj vodi po lepo izvoženi cesti. Le dve uri hoda, pa ste na krasni planoti pod Krimom. Smuških terenov je tam toliko, da človek ne ve, katerega bi si izbral; drug je boljši od drugega. Glavno pa je, da so ravno prav strmi in da znaša njih dolžina kakih 150 do 200 m. Za začetnike kakor tudi za izvežbanejše smučarje je to pravi smuški raj. Tu se boste lahko vadili v vseh oblikah smučanja, kakor so n. pr. plužne zavore, kristianije, telemarki itd. Sonca je tam vedno dosti; z Rakitne se boste vselej vrnili zadovoljni domov.

Še nekaj o hrani na smuških izletih. Ni vse dobro, kar po navadi jemljete na izlete. Ogibajte se zlasti mesnih izdelkov, n. pr. salam, klobas, kajti po teh vas bo mučila žeja. Najboljša hrana je kruh, surovo maslo in marmelada. Tudi ni napačno, če vam mamica da v nahrbtnik nekaj piškotov. Izmed sadja so najboljša jabolka. Ne trdim pa, da bi vam oranže lahko škodovale. Morda še niste nikoli poskusili: vzemite s seboj tudi nekaj suhih češpelj, ki zelo krepijo in osvežujejo.

Posebna umetnost pri smučanju pa je maža smuč. Ne morem vam tu razlagati na dolgo in široko, kdaj je priporočljiva ta ali ona maža. Prositi bi moral g. urednika, da bi mi prepustil celo številko »Zvončka« za ta pouk. Posvetujte se s svojim trgovcem, ki vam bo rade volje priporočil to ali ono mažo.

Športnih tekem je bilo ta mesec prav malo. Vršilo se je le nekaj lahkoatletskih mitingov in nogometnih tekem. Vsi lahkoatletski mitingi pa so bili tako slabi, da vam o njih ne bom prav nič poročal.

V proslavo Zedinjenja je bil v Ljubljani »Tek zedinjenja«, ki ga je priredil A. S. K. Primorje. Proga je vodila po mestu čez Ljubljanski grad in je bila dolga okoli 10.000 m, za mlajše pa je bila krajša proga 5000 m, ki se je gradu ognila. Na daljši progi je zmagal član A. S. K. Primorja Ive Krevs, na krajši pa Ilirijan Kotnik. Naš znani rekorder Bručan (Ilirija) je to pot na daljši progi dosegel drugo mesto. Zdi se, da se še ni okrepil po zadnji boleznii.

BOŽIČ V ZEMLJEPISJU

Noben drug praznik v letu ne napravi na človeka tako močnega vtisa kakor ravno božič. Zato je tudi razumljivo, da so v prejšnjih stoletjih raziskovalci in pomorski potniki, ki so prišli take dni v dotlej še neodkrite in neraziskane pokrajine, dajali tem zemljam in vodam imena, v katerih je tudi nešteto krat uporabljeno ime božič. V zgodovini zemljepisnih imen ima torej božič precej velik in važen pomen, čeprav so v prvi vrsti uporabili za to angleško ime za božič »Christmas« (izg. »kristmes«). Pri večstoletni nadvladi angleškega pomorstva ni to prav nič čudnega.

Tako imamo v zemljepisnem atlantu štiri Christmas-otoke in če prištejemo k njim še Noel-otoke (Noel je franc. ime za božič), imamo na vsem svetu pet skupin božičnih otokov. Prvi leže med skupinama Filipinov in Palauskih otokov, drugi pri rtu Bretonu med Novo Škotsko in Novo Fundlandijo, tretji, ki jih je odkril kapitan Cook (izg. Kuk), so v Tihem oceanu, severno tik ekvatorja v bližini Faniških otokov, četrti v Indijskem oceanu, 400 kilometrov južno od otoka Jave. Na tem otoku, ki ga je odkril kapitan Mynors, je prvokrat pristala evropska ladja pred 282 leti, dne 25. decembra l. 1643. Morala se je zateči v varno pristanišče tega otoka zaradi popravil in nezgod, ki jih je dobila na odprtem morju v viharju. V Indijskem oceanu najdeš tudi Noel-otoke, ki leže v angleški otočni skupini Mergui.

Poleg teh božičnih otokov je znanih tudi mnogo Christmas Harbour (božičnih luk), od katerih je najbolj znana in zaradi svoje proti viharjem in mrzlim vetrovom zavarovane lege najbolj priljubljena Christmas Harbour na Kerguelih (skupina otokov v južnem Indijskem oceanu). Neko drugo samotno, toda češče obiskovano pristanišče je Christmas Sund na jugo-

Prav razveseljivo se v Ljubljani razvija zanimanje za šah. V zadnjem času se je osnovalo več novih šahovskih klubov, ki hočejo k tej lepi igri pritegniti čim več igralcev šaha. V Ljubljani je igral mojster Vasja Pirc simultansko partijo z 38 šahisti. Zmagal je v 23 partijah, 8 jih je remiziral, 7 pa izgubil.

Tako, dragi prijateljčki, zdaj vam pa želim vsem prav vesele božične praznike, mnogo snega in ledu. Na svidenje v novem letu! Smuk! Smuk! Smuk!

zapadni obali Ognjene zemlje (skupina otokov južno od Amerike), med prelivom St. Barbe in rtom Horn.

Tudi Christmas Creek (božična reka), Christmas Fall (božični slap), Christmas Lake (božično jezero) in Christmas Hill (božični grič) najdete na zemljepisni karti. V avstralski pokrajini Queensland naletiš na kraj Christmas Creek, v Kanadi na reko Christmas Creek, v angleški Guajani na Christmas Fall, v državi Oregon (U. S. A.) na Christmas Lake in v državi Victoria v Avstraliji na kraj Christmas Hill. Tudi kraje, ki se imenujejo le Božič, pozna naša zemlja. Tako imamo vas Christmans pri mestecu Wattington na Angleškem, vas Noel v kanadski provinci Nove Škotske in trg Noel v francoski pokrajini Doubs.

SVETI VEČER Z GOZDARJEM KOTARJEM

Teden dni pred prazniki je bilo. Ravno sem otresal sneg po sadnem drevju, ko se je gozdar Janko Kotar vračal po stezi domov. Sredi kočevskih gozdov, malo pod Rogom, ima svojo kočo. Nihče ne ve, koliko je star. Saj govori le z malokaterim. Najbolj ga razume Bari, njegov veliki pes z rjavo dlako in z očmi, ki se pri luči svetijo ko jantar.

»Dober dan,« sem ga pozdravil pa takoj nadaljeval: »Božičnico bomo napravili, gospod gozdar.« Pokimal je tako, da nisem vedel, ali bi mu še kaj povedal ali ne. Pogledal je v psa, ostru guba od nosa do konca usten se mu je nekoliko ublažila, zato sem ga prosil: »Veste, lepo smrečico bi rad, če bi določili, kje jo smem posekati.« Zamrmral je skozi sive brke in brado, ne vem točno kaj, razumel sem le, da jo bo sam prinesel. »Že petdeset let nimam več božičnega drevesca«, je še pristavil.

Povabil sem ga, naj pride še on k šolski božičnici. Prikimal je zopet, pogledal Barija, privzdignil na pol klubuk in počasi izginil v gozd, ki se začinja takoj za šolskim vrtom. »Le kaj dela sam vsa ta leta, dve uri hoda oddaljen od vsake naselbine? Je res že za vse otopel? So mar spomini, ki ga vežejo na ono polpodrto hišo, tako močni, da ga vse drugo ne zanima več?« Tako sem mislil in še dolgo v duhu spremljal redkobesednega gozdarja Kotarja z Roga. Zunaj pa so se — kot razigrana mladost — topli sneženi kosmi... *

Ves dan pred svetim večerom sem nestrpnost čakal na smrečico. Saj ne gre nihče pri nas od doma, če pade od dva metra snega. Naenkrat sem zaslišal v šolski veži težke korake. Bil je gozdar Janko s krasno smrečico preko rame. Tih kakor vedno mi je pomagal, da sva jo nasadila. Nato sem jo začel krasiti s svečkami, okraski, sladkarijo in vso prepredel z belimi in zlatimi lasmi. Ves čas je stal gozdar pri peči in gledal psa, ki se je vlegel z glavo na

njegov škorenj. Jaz sem nadaljeval z delom. Ko se je zvečerilo, je bilo vse gotovo.

Moji mali so začeli prihajati v razred. Vse na njih je bilo polno ivja in oči so se jim blestele v skritem pričakovanju in iskrenem božičnem razpoloženju. Starši so se postavili ob stena, le tam okoli gozdarja je bilo dovolj prostora.

Potem pa se je pričelo, kakor povsod, po vsem svetu.

»Sveta noč, blažena noč...«

Nažgal sem svečke. Pristopil je gozdar Janko in pomagal. V njegovih očeh je ležalo nekaj bolnega in roka se mu je pri prižiganju nalahno tresla.

Nato so otroci deklamirali pesmi, da je staršem kar vidno rasel ponos. Še kaj? Seveda, razdelili smo darila; vsi so prišli na vrsto. Vesele oči, smeh, dobra volja in zahvalna molitev so nas povezali v nepozabne, zlate minute. Kmalu nato so se moji mali jeli poslavljati, starši so voščili dobre praznike, veselo svidenje v novem letu in počasi odšli.

Le gozdar je še ostal. Sklenila sva, da pojdeva skupno k polnočnici. Kar nerodno mi je bilo tiho sedeti, zato sem sprožil pogovor:

»Veste, gospod gozdar, ko sem še jaz hodil v osnovno šolo, med svetovno vojno, smo imeli tudi božičnico. Vsi smo dobili čevlje, samo podplati so bili leseni. Cokle smo jim rekli. Grozno težko smo hodili v njih, ker se jih je sneg tako prijemal. Pa se vseeno človek rad spominja skupnih svetih večerov.«

Gozdar je trudno vstal in začel ugašati svečke. Le ono na vrhu je pustil, da je metala sence drevesca po vseh kotih prostrane šolske sobe. Ko je sedel nazaj na svoje mesto, je začel pripovedovati naglo, hitro, kakor bi se bal, da ne bo česa pozabil:

»Toliko sem bil star, kakor ti mali, ki so bili pravkar tu. Obe moji sestrici pa sta bili še manjši. Oče je ležal bolan v sobi in soseda mu je stregla, ker matere nismo več imeli. Otroci smo v kuhinji otepali koruzne žgance in mleko za večerjo. Takrat je prišla soseda iz sobe in rekla kar v prazno: »Otroci, oče so umrli...«

»Mene je stisnilo v grlu, druga sestra je začela jokati, najmlajša pa je rekla po svoji pameti: — 'Pa ravno danes, ko je sveti večer'.«

»Po onem letu smo imeli doma vedno božično drevesce. Samo pokrivali smo ga vselej s črnimi, ne z belimi lasmi. Sploh ne vem, kako smo mogli živeti. Čez petnajst let sta sestri odšli v Ameriko. Lepo jima je šlo. Poslali sta še meni denar za vozovnico, da bi se izselil za njima. Ravno sem urejeval vse potrebno za pot in mislil, da je to zadnji večer, ki ga praznujem sam. Proti večeru sem dobil pismo. Bilo je iz Amerike, vse polno žigov in pečatov je imelo. Nisem ga prebral do konca. Vem le, da je stalo notri, da je avto povozil moji sestri in da sta v bolnici umrli. Ta tujina...«

Njegov glas je bil truden. Ves čas je vlekel kratko pipo, v kateri je ža-

relo ognjeno rdeče in barvalo njegovo sivo brado in brke. Pri nogah mu je ležal Bari.

»Potem sem prevzel službo gozdarja in prosil kam daleč. Tu, v Rogu sem doma. Vsi spomini na dom, na očeta, na sestri, vse je tu gori. Da, spomini, kajne, Bari«, je ponavljal in se odpravljaj na pot. Ždelo se mi je, da ga je pes razumel. Pritisnil je glavo k njegovemu kolenu.

Zunaj je zvonilo in razlivalo po vsem tihem belem svetu pesem o Miru, Ljubezni, Sreči.

V visokem snegu sva delala gaz po bližnjicah k župni cerkvi. Vso pot sva molčala. Še danes ne vem, zakaj.

DEČEK MED SMREČICAMI

Nihče od mož, ki so v norveškem mestecu Skibottenu nakladali na sani smrečice in smrekove vejice, ni opazil drobnega dečka, ki je z žarečimi očmi opazoval njihovo delo. Bilo je to leta 1848., nekaj dni pred božičnim večerom. Temnozeleno smrečje je bilo namenjeno v mesto Tromsö za božični okras hiš in stanovanj in sani bi morale ponoči odriniti na pot. Še poslovilni požirek so si možje privoščili v bližnji gostilnici, zakaj pretekel bo najmanj teden, preden bodo zopet doma. In odpravili so se v temno in mrzlo zimsko noč na pot. Ko so sani neslišno in enakomerno drčale po belem snegu, se je zdelo enemu od mož, da sliši tiho ječanje. Toda skoraj gotovo se je zmotil, zakaj nikogar ni bilo videti daleč naokrog. Prišli so v Tromsö in jeli na velikem božičnem trgu odkladati smrečje. Kaj so zdaj opazili na dnu sani? Med zelenjem je ležal tam

nezavesten droben dečko. Stali so okoli slepega potnika, ki je ves otrpel ležal pred njimi, in niso vedeli ne kod ne kam. »Kaj se je zgodilo?« so jeli spraševati prebivalci Tromsöja, ki so prišli kupovat smrečje in se radovedno gnetli k sanem. Tedaj je naenkrat planila k sanem neka žena in zavpila: »Jona! Moj mali Jona!« Bil je to Jonas Lie, poznejši znameniti norveški pisatelj, ki se je od hrepenenja, da bi preživel božič doma, vtihotapil v sani med smrečje, ki naj bi ga pripeljale v njegov rojstni kraj k mamic in očetu. Starši so poslali namreč dečka, ki je bil precej bolehen, k sorodnikom v Skibotten, ker tam podnebje ni tako mrzlo in ostro. Toda Jona božiča ni hotel preživeti v tujini. Še kot dozorel mož je pozneje pripovedoval večkrat svojim prijateljem o tisti božični vožnji, kako je bil lačen in premražen na saneh in kako se je prebudil v mehki topli posteljici, preko katere sta se sklanjala oče in mati in sta ga srečna opazovala — kakor najlepše božično darilo.

NAŠ SLOVARČEK

TUJK

Karantena (iz fr. quarantaine = okrog štiri-rideset) — naredba zoper širjenje nalezljivih bolezni. Ladje in potniki, ki pridejo iz okuženih krajev, morajo biti (navadno 40 dni) pod zdravstvenim nadzorstvom.

Katar (iz gr. katarrhein = teči, cediti se) — vnetje sluznic (nahod itd.). Katar je ne le neprijeten, temveč včasih tudi resno obolenje. Zato pozor, zlasti zdaj v mrzli in mokri dobi, da se ne prehladite!

Leksikon (iz gr. leksis = izraz, beseda) — seznam po abecedi urejenih besed, slovar. Tudi tale naš slovarček je majhen leksikon, samo da ga nismo hoteli urediti po abecedi, da se vam ne bi prisukulil. To storite lahko sami, pa se boste mnogo naučili ter se prvokrat poskusili v znanstvenem delu! Napišite nam, kako si to mislite!

Žurnal (iz fr. journal) — dnevnik, dnevni zapiski, časopis, časnik (žurnalist — časnikar, novinar).

Zoo (iz gr. zoon = žival), prostor ali vrt, kjer imajo živali zlasti v znanstvene namene. Morda ste videli zoo letos na velesejmu? Ampak po velikih mestih imajo še vse drugačne! — **Zoologija** — nauk o živalstvu; **zoolog**, kdor se bavi z znanstvenim raziskovanjem živalstva.

Ornitolog (iz gr. ornithos = ptica) — znanstveni raziskovalec ptičev.

Klasifikacija (lat.), redovanje, to je stvar, ki se je bojite: gospodje profesorji, učitelji, gospe profesorice in učiteljice vam dajejo rede, vas redujejo po vašem vedenju in uspehu ter po vaši marljivosti. Pri-

zadevajte si, da se boste vsega kar najbolj naučili, in ne bojte se redov!

Mohikanci so izumrlo indijansko pleme v Severni Ameriki. »Poslednji Mohikanec« je oseba, ki je zadnja v stranki, v društvu itd. (ta izraz je prišel v pregovor po romanu »Poslednji Mohikanec«, ki ga je spisal Anglež Cooper).

Negativ (iz lat. negare = zanikati): pri fotografiranju slika, ki nastane na stekleni plošči ali na filmu, pri kateri je vse narobe: kar je v naravi temno, je na sliki svetlo, kar je v naravi na desni, je na sliki na levi. — **Negativen**: nikalen, zanikajoč, odklonilen (n. pr. negativen odgovor). Negativno odgovori učenec v šoli, če ne zna, če ne odgovori prav. **Negirati**: zanikati, trditi, da kaj ni itd.

Pozitiv (lat.): 1. prva stopnja pridevnika (lahak, črn, debel); 2. v fotografiji slika, ki jo dobimo iz negativa (glej zgoraj!), na kateri sta svetloba in senca tako porazdeljeni kakor v naravi. — **Pozitiven**: stalen, določen, resničen, trdilen (nasprotje je negativen). Kako vesel je učitelj, če mu učenci pozitivno odgovarjajo.

Pozicija (lat.: pono, positus = položiti, postaviti): položaj, stališče, lega, prostor.

Teror (lat. terror = strah): groza, strah, strahovanje; **terrorizirati**, strašiti koga, z grožnjami siliti k čemu, z nasiljem hoteti kaj doseči; **terrorist** je, kdor terorizira; **terrorizem** je strahovlada, kjer se vlada samo s strahovanjem in nasiljem. Terorizem ni nič prida!

IZ MLADIH

PERES

BOŽIČNA

Jasna je noč,
zvezde toplo žaré,
zlata repatica kaže
pot čez bele goré.

Daleč nekje je sreča doma,
dolga je pot do nje,
pastirčki nocoj iskat jo gredo,
v Betlehem revni hite.

Milena Strunova

EMILU ADAMIČU

Majhen sem še, nežen in droban,
toda čist in krepek glas je moj,
ko ste lani čuli ga, ste rekli:
»Fantek moj, le pridno poj!«

Zdaj Vam, mojster, vsnulo je srce,
srce prepolno sladkih melodij,
nam mladim pevčkom se oko solzi,
veselih pesmi v naših grlih ni...

Pevček I.

ZASTAVICE

ZA BRIHTNE GLAVICE

1. MREŽA

■	1	2	3	4	5	6	7	8	9	■
10	5	11	2	12	13	14	12	15	3	7
8	14	5	6	5	16	8	12	11	2	12
13	13	12	2	5	11	17	18	12	2	12
19	14	6	3	15	8	9	5	6	3	9
3	20	8	18	9	16	5	13	21	22	8
10	7	10	5	9	12	9	23	5	22	5

Ključ:

14—12—15—3—7 praznik,
23—21—22—6—8 mesto v Jugoslaviji,
7—5—23—2—23—5—11 dan v tednu,
4—18—3—20—8 evropska država,
13—12—9—1—12—17—8—2 glavar družine,
10—8—9—19—3—16 rastlina.

2. POSETNICA

ELICA JUTIČ

Ugotovi poklic te gospe!

3.

VOŠČILO

I Č I Ž O B L O
N T A T I Č E T
S E V S E M S E
R L J E M V E L
E Č N O N O V O

4.

BESEDNICA

a	a	a	č	e	tkanina
e	i	k	l	l	dan v tednu
m	n	o	o	p	padavina
p	s	s	t	v	podpora

Črke v okviru povedo praznično noč.

5.

VPRAŠANJE

Če bi privezali volka z nitjo in bolho z verigo, kdo bi prej ušel?

REŠITEV UGANK IZ NOVEMBRske ŠTEVILKE

1. Kvadrat. Mura, urad, raca, Adam.
2. Dopolnilnica. Vir, vile, vijak, Vinica. Mesto ob Jadranu: Reka.
3. Številčnica. Mira, amor, riba, Ibar, brom, Obir, rama. — Maribor.
4. Besednica. Gorje golobu, ko med orle zajde.
5. Posetnica. Mestni vrtnar.

VSE UGANKE SO PRAVILNO REŠILI:

Aleksandra Tomšetova iz Banja Luke; Mitja Grašič iz Litijske; Milena in Božidar Kokotčeva iz Stare cerkve pri Kočevju; Danica Hočvarjeva iz Metlike; Boris Lūnaček iz Mirne; Ljuba Založnikova iz Maribora; Branko Rosina iz Brežic; Nuša Krebljeva, Duško Gorečan, Nada Matičičeva, Marko Mrak, Jožica Majaronova in Ruža Sedlakova iz Ljubljane; Stanko Poničnikvar iz Ptuja; Marjan in Matko Svovljškova iz Doba pri Domžalah; Zlatica Jugova iz Studencev pri Mariboru; Dorian Heller iz Kranja; Vida Pikuševa iz Dolnje Lendave; Milica Macarolova iz Medvode; Bojan Horvat od Sv. Duha na Blokah; Anton Debeljak iz Ljubljane.

NAGRADE

Takole jih je razdelil muhasti žreb:

1. Milena in Božidar Kokotčeva iz Stare cerkve pri Kočevju prejmeta knjigo: E. Gangl, Zbrani spisi, V. zvezek.
2. Zlatica Jugova iz Studencev pri Mariboru dobi knjigo: M. Komanova, Narodne pravljice in legende.
3. Mitja Grašič iz Litijske prejme knjigo: Korban, Vitomilova železnica.
4. Aleksandra Tomšetova iz Banja Luke dobi knjigo: Ivan Lah, Češke pravljice.
5. Ruža Sedlakova iz Ljubljane prejme knjigo: A. Rapè, Mladini, VI. zvezek.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo, želeč jim mnogo zabave in užitka pri čitanju teh lepih knjig!

Dne 6. decembra je umrl profesor in skladatelj Emil Adamič, ki je bil brez dvoma eden naših največjih glasbenikov. Rojen je bil l. 1877. na Dobrovi pri Ljubljani iz znane nadarjene družine. (Pokojnikov mlajši brat pisatelj Arnošt je priljubljen sodruđnik našega lista.) Kot skladatelj se je razvil kakor malokateri med nami. Kdo bi naštel vsa njegova glasbena dela, ki so izšla poleg samostojnih v raznih glasbenih in drugih listih, v »Novih Akordih«, »Pevcu«, »Zborih«, »Novi Muziki«, pa tudi v »Zvončku«. Napisal je veliko število skladb za zборе, zelo mnogo tudi za mladinske zборе, samospeve, klavirske, komorne in simfonične (orkestralne) skladbe. Za vse njegovo veliko glasbeno delo mu bo domovina ohranila trajan, hvaležen spomin!

V Mostarju imajo 5 letnega dečka Meka Fočiča, ki se je izkazal kot izreden računar. Vsako računsko nalogo reši takoj, mnogo prej, preden jo zastavljaalec sam izračuna na papir. Zanimivo je, kako so v fantiču odkrili ta talent. Pri njegovem očetu je stanoval mlad dijak, ki se je pogostokrat glasno učil matematiko na pamet. Meko ga je večkrat poslušal in ga sprti opozarjal, kaj je napačno. Fantič pa ne zna niti pisati niti brati.

Ameriški listi poročajo, da je umrl zadnji potomec tistega Robinzona, o katerem ste tudi vi gotovo že čitali. Mož, ki je zdaj umrl, se je pisal Robinzon in je bil baje res potomec nekdanjega našega junaka. Kakor njegov slavni prednik je tudi ta prebival na samotnem otoku Kanaí sredi Havajskega otočja. Otok je bil njegova lastnina, vendar pa je dovolil tudi drugim, da so smeli prebivati na njem, seveda le, če niso imeli avtomobila in radia. Nihče tudi ni smel na njegovem otoku kaditi in uživati opojnih pišč.

Vseh avtomobilov na svetu je bilo koncem leta 1935. 37 milijonov 200 tisoč. Od teh jih je samo v Severni Ameriki 71 odstotkov.

Največja roža na svetu je dobila ime obeh mož, ki sta jo odkrila, in se imenuje *Rafflesia Arnoldi*; domačini ji pravijo »mrhovinasta roža«. Ta rastlina, katere cvet meri v premeru en meter, je težka 30 kg. Čaša njenega cveta drži 4 l vode. V Evropi je še niso mogli pripraviti do tega, da bi cvetela. To se je doslej posrečilo samo enemu vrtnarju na otoku Javi.

Sanatorij za bisere je ustanovil neki pariški draguljar. V nego sprejema bisere, ki so izgubili blesk. Prejšnji sijaj jim vrne s tem, da oluščí njihovo tenko vrhnjo plast.

Na nekem koncertu, ki ga je priredila glasbena visoka šola v Budimpešti, je dirigiral veliki filharmonični orkester 13 letni Peter Deczyi. Mladi nadarjeni dečko, ki je bil predmet neskončnih odobravanj, pojde v kratkem na turnejo v Ameriko.

Našega slavnega izumitelja in znanstvenika Nikolo Teslo so 28. novembra na praški tehniški visoki šoli svečano proglasili za častnega doktorja.

*Vsem ljubim Zvončkarjem
vesel božič
in srečno, zdravo in uspešno
novo leto 1937!*